

Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

USTAWA O SYSTEMIE OŚWIATY

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
Szkoły Podstawowej nr 118
im. Przyjaciół Mazowsza

Warszawa, dn. 26.09.2023 r.

SPIS TREŚCI

1. Podstawy prawne programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.....	3
2. Cele wychowawczo – profilaktyczne szkoły.....	4
3. Diagnoza problemów społeczności szkolnej.....	6
4. Główne kierunki działań na poszczególnych etapach edukacyjnych.....	9
5. Katalog wartości szczególnie istotnych w procesie wychowania.....	15
6. Zadania nauczyciela wychowawcy.....	16
7. Współpraca rodziców ze szkołą.....	16
8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym.....	16
9. Aktywności o charakterze wychowawczym i kulturalnym.....	17
10. Szkolny system zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów.....	18
11. Organizacja pomocy w sytuacjach zagrożenia.....	20
12. Metody, formy, techniki realizacji celów wychowawczych.....	20
13. Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego	21
14. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa pierwsza.....	27
15. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa druga.....	28
16. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa trzecia.....	30
17. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa czwarta.....	31
18. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa piąta.....	33
19. Program wychowawczo-profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ - klasa szósta.....	35
20. Program wychowawczo – profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ – klasa siódma.....	36
21. Program wychowawczo – profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ – klasa ósma.....	37
22. Dodatkowy blok tematyczny programu SPÓJRZ INACZEJ	38
23. Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych.....	39
24. Ewaluacja programu.....	39

1. Podstawy prawne Programu Wychowawczo – Profilaktycznego szkoły:

- ✓ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 48 ust. 1, art. 54 ust. 3-4, art. 70 ust.1.
- ✓ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2017, poz. 59).
- ✓ Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz... 526, z późn. Zm., art. 33).
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 oraz z 2022 r. poz. 655).
- ✓ Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015, poz. 1249).
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. nr 26, poz. 226).
- ✓ Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. nr 10, poz. 55).
- ✓ OBWIESZCZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾ z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. nr1166.)
- ✓ OBWIESZCZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1280). Przy opracowaniu programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły uwzględniono także:
 - ✓ dotychczasowe doświadczenia szkoły;
 - ✓ zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów i kierunków pracy w obszarze wychowywania i profilaktyki w szkole i środowisku;
 - ✓ przeprowadzoną diagnozę sytuacji wychowawczej, opiekuńczej, zagrożeń związanych z zachowaniami ryzykownymi, uzależnieniami w szkole i środowisku, działalnością uczniów w cyberprzestrzeni;
 - ✓ przeprowadzoną analizą czynników chroniących i czynników ryzyka;
 - ✓ przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania.

Program realizowany będzie przez wszystkich wychowawców i nauczycieli przedmiotów we współpracy z dyrekcją, ze specjalistami: pedagogiem, pedagogiem specjalnym, psychologiem, terapeutą pedagogicznym, doradcą zawodowym, logopedą, pielęgniarką szkolną oraz rodzicami uczniów, a także z instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny jest zgodny ze Statutem Szkoły i Koncepcją Pracy Szkoły, w której opisana jest misja i wizja placówki.

Wprowadzenie do programu

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój ucznia w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwić korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów w trudnych sytuacjach.

Wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju, umożliwianie mu osiągnięcia pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, intelektualnej, społecznej i duchowej na miarę jego możliwości. Zależy nam, aby uczniowie umieli prowadzić zdrowy styl życia, budować satysfakcjonujące relacje i współpracować z innymi, brać odpowiedzialność za własne postępowanie, dbać o bezpieczeństwo własne i innych, dostrzegać problemy drugiego człowieka, kierować się przyjętymi w szkole wartościami, kształtować swoje postawy prospołeczne i patriotyczne.

Profilaktyka to kompleksowe działania kompensujące niedostatki wychowania, które obejmują trzyobszary: wspieranie wychowanków w radzeniu sobie z trudnościami, ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących.

W naszych działaniach stosować będziemy profilaktykę uniwersalną, skierowaną do wszystkich członków społeczności szkolnej, wskazującą i selektywną do wybranych grup uczniów, po wcześniejszej corocznej diagnozie problemów i zagrożeń.

2. Cele wychowawczo - profilaktyczne szkoły

CELE STRATEGICZNE:

Cele strategiczne wynikają z przeprowadzonej diagnozy środowiska szkolnego, wniosków z ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej, wspólnych ustaleń członków społeczności szkolnej, priorytetów Ministerstwa Edukacji Narodowej.

1. Rozwijanie patriotyzmu oraz zasad poszanowania polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na wartości kulturowe Europy i świata.
2. Przygotowanie do życia w społeczeństwie – kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi, kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
3. Kształtowanie prawidłowych postaw prozdrowotnych.
4. Dbanie o bezpieczeństwo w sieci (kształtowanie umiejętności korzystania z mediów, portali i urządzeń komputerowych).
5. Rozwijanie i wspieranie działalności wolontariackiej.
6. Pomoc w planowaniu własnej ścieżki życiowej.

7. Budowanie wzajemnych relacji w społeczności szkolnej opartych na zaufaniu i życzliwości.

Cele strategiczne	Cele szczegółowe
<p>1. Rozwijanie patriotyzmu oraz zasad poszanowania polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na wartości kulturowe Europy i świata.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wprowadzenie ucznia w rozszerzające się stopniowo kręgi życia społecznego: rodzinę, region i ojczyznę; ✓ kształtowanie więzi z krajem ojczystym i świadomości obywatelskiej; ✓ rozwijanie poszanowania postaw prospołecznych i dobra wspólnego, ✓ kształtowanie szacunku dla własnego państwa; ✓ rozwijanie aktywnego udziału w życiu społeczności szkolnej, lokalnej i państwowej; ✓ kształtowanie tożsamości narodowej i współuczestnictwa w pielęgowaniu tradycji; ✓ umożliwianie kreatywnego uczestnictwa w wydarzeniach kulturowych i politycznych; ✓ rozwijanie poczucia odpowiedzialności oraz szacunku dla symboli narodowych; ✓ kształtowanie odpowiedniego zachowania w czasie uroczystości szkolnych, państwowych.
<p>2. Przygotowanie do życia w społeczeństwie – kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi, .</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtowanie umiejętności nawiązywania relacji z drugą osobą; ✓ kształtowanie poczucia przynależności do grupy: rodziny, klasy, szkoły, grupy rówieśniczej, społeczności lokalnej, narodowej i międzynarodowej; ✓ nauka przestrzegania norm i zasad obowiązujących w danej grupie; ✓ uczenie zasad kulturalnego zachowania; ✓ uczenie zaspokajania potrzeb w sposób akceptowany społecznie; ✓ uczenie akceptowania zmian w środowisku społecznym; ✓ uczenie poszanowania mienia wspólnego; ✓ adaptacja nowych osób w środowisku szkolnym; ✓ nabycie umiejętności proszenia o pomoc, także rówieśników; ✓ kształtowanie postawy troski o innych i działania na ich rzecz.
<p>3. Kształtowanie prawidłowych postaw prozdrowotnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznawanie siebie, śledzenie przebiegu swojego rozwoju; identyfikowanie i rozwiązywanie problemów zdrowotnych; ✓ zrozumienie, czym jest zdrowie, od czego zależy, dlaczego i jak należy o nie dbać; ✓ rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych ludzi; ✓ wzmacnianie poczucia własnej wartości i wiary w swoje możliwości; ✓ rozwijanie umiejętności osobistych i społecznych sprzyjających dobremu samopoczuciu i pozytywnej adaptacji do zadań i wyzwań codziennego życia; ✓ przygotowanie się do uczestnictwa w działaniach na rzecz zdrowia i tworzenia zdrowego środowiska w domu, szkole, miejscu pracy, społeczności lokalnej.
<p>4. Dbanie o bezpieczeństwo w sieci (kształtowanie umiejętności korzystania z mediów, portali i urządzeń komputerowych).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ upowszechnianie zasad bezpiecznego i właściwego zachowywania się w internecie, głównie poprzez promowanie internetowej etykiety; ✓ wyrobienie postawy dystansu wobec przekazów elektronicznych i krytycyzmu wobec treści informacji; ✓ wyrabianie umiejętności klasyfikowania i wartościowania wiadomości zdobytych w internecie; ✓ uświadomienie uczniom faktu, że anonimowość w sieci jest tylko pozorna; ✓ pokazanie korzyści wypływających z właściwego korzystania z sieci;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uświadomienie rodzicom ich decydującej roli w zakresie kontroli nad sposobami korzystania przez dziecko z internetu; ✓ zapoznanie rodziców ze sposobami kontrolowania i ograniczania dostępu dziecka do wybranych, niepożądanych treści; ✓ promowanie wśród uczniów, rodziców i nauczycieli akcji i programów o różnym zasięgu na rzecz bezpiecznego internetu; ✓ wykorzystywanie pomocy dydaktycznych z programu „Laboratoria przyszłości” ✓ uczulenie nauczycieli na problem bezpieczeństwa dzieci w sieci.
5. Rozwijanie i wspieranie działalności wolontariackiej.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozwijanie wśród młodzieży postawy zaangażowania na rzecz potrzebujących pomocy, otwartości i wrażliwości na potrzeby innych, życzliwości i bezinteresowności; ✓ aktywne działanie w obszarze pomocy koleżeńskiej; ✓ wypracowanie systemu włączania młodzieży do działań o charakterze wolontariackim; ✓ wykorzystanie ich umiejętności i zapału w pracach na rzecz szkoły i środowiska szkolnego; ✓ łączenie na poziomie szkoły i jej otoczenia młodzieży chętnej do niesienia pomocy z osobami i środowiskami pomocy tej oczekującymi; ✓ wspieranie ciekawych inicjatyw młodzieży szkolnej.
6. Pomoc w planowaniu własnej ścieżki życiowej.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pomaganie uczniom w trafnym wyborze zawodu i drogi dalszego kształcenia oraz określenia własnych predyspozycji; ✓ przygotowanie uczniów do świadomego wyboru dalszej drogi życiowej, świadomego wyboru szkoły, zawodu, zakładu pracy; ✓ kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron; ✓ wyzwalanie wewnętrznego potencjału uczniów; ✓ rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie; ✓ przełamywanie barier emocjonalnych; ✓ wyrabianie szacunku dla samego siebie; ✓ planowanie własnego rozwoju;
7. Budowanie wzajemnych relacji w społeczności szkolnej opartych na zaufaniu i życzliwości.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zapewnienie dobrej atmosfery pełnej zaufania i przyjaznych relacji między uczniami - nauczycielami – rodzicami i środowiskiem lokalnym; ✓ tworzenie warunków do partnerskiej współpracy między wszystkimi członkami społeczności szkolnej; ✓ kształtowanie postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów; ✓ kształtowanie postaw tolerancji wobec uczniów cudzoziemskich; ✓ integracja uczniów z doświadczeniem migracyjnym ze środowiskiem lokalnym.

3. Diagnoza problemów społeczności szkolnej

Punktem wyjścia do opracowania diagnozy problemów występujących w naszej szkole są:

- Ewaluacja dotychczas działającego programu wychowawczo - profilaktycznego;
- Analiza sytuacji opiekuńczo – wychowawczej;
- Naturalna bieżąca obserwacja życia szkoły i zachowań poszczególnych osób wchodzących w skład tej społeczności;
- Potrzeby i problemy uczniów, rodziców i nauczycieli opracowane na podstawie przeprowadzonej ankiety.

MOCNE STRONY SZKOŁY

<p>Bezpieczeństwo i profilaktyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie ; ✓ Uczniowie nie mają osobistych doświadczeń z narkotykami; ✓ Przestrzegane są prawa dziecka przez dorosłych w szkole; ✓ Deklaratywnie uczniowie znają normy i zasady oraz konsekwencje ich łamania; ✓ Większość rodziców zna zasady obowiązujące w klasie swego dziecka; ✓ Szkoła podejmuje odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji; ✓ Nauczyciele znają i wdrażają metody pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych. ✓ Opracowywane są i propagowane procedury postępowania w sytuacjach zagrożeń oraz w sytuacjach kryzysowych; ✓ Brak akceptacji dla przemocy ze strony nauczycieli; ✓ Wdrożenie aplikacji Resql ✓ Szkoła prowadzi kampanie profilaktyczne i informacyjne na temat zasad odpowiedzialnego korzystania z Internetu i telefonii komórkowej. Podejmuje interwencje w każdym przypadku ujawnienia cyberprzemocy. Szkoła wyposaża dzieci w wiedzę dotyczącą sposobów postępowania w sytuacjach zagrożenia. Uczniowie nie mogą korzystać podczas przerw z telefonów komórkowych.
<p>Zajęcia pozalekcyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Szkoła organizuje alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, różnego rodzaju zajęcia pozalekcyjne takie jak: koła zainteresowań, zajęcia artystyczne, zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, zajęcia logopedyczne; zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno - społeczne.
<p>Imprezy ogólnoszkolne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Szkoła organizuje: dyskoteki dla uczniów klas 4-8: andrzejkową i walentynkową bal karnawałowy dla klas młodszych, konkursy talentów. ✓ Zainteresowaniem cieszą się zajęcia psychoedukacyjne, prowadzone przez pedagoga i psychologa oraz ekspertów z zewnątrz.
<p>Promowanie zdrowego trybu życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Szkoła realizuje zadania promujące zdrowie we wszystkich aspektach (popularyzuje aktywne sposoby czasu wolnego, propaguje zdrowy i aktywny styl życia, prowadzi edukację prozdrowotną, wzbogaca wiedzę i umiejętności uczniów w zakresie profilaktyki, wcześniej diagnozuje zagrożenia i przeciwdziała im, uświadamia współzależność pomiędzy zdrowiem fizycznym i psychicznym, uświadamia odpowiedzialność za ochronę własnego zdrowia, wdraża do przestrzegania zasad higieny osobistej i troski o własne zdrowie), zabezpiecza doraźną pomoc medyczną. Współpracuje z instytucjami wspierającymi bezpieczeństwo i ochronę dzieci (policję i straż miejską). ✓ Szkoła organizuje zajęcia poświęcone oddziaływaniu mediów, pozwalające młodym ludziom, krytycznie oceniać destrukcyjne wzorce medialne, wywołujące niezadowolenie z własnego wyglądu, intencji reklam, zawartych w nim manipulacji. ✓ Szkoła prowadzi profilaktykę uzależnień (wywiadówki profilaktyczne dla rodziców).
<p>Akcje charytatywne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uczniowie i rodzice angażowani są w działania prospołeczne proponowane przez samorząd szkolny.
<p>Pomoc psychologiczno - pedagogiczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Specjaliści prowadzą zajęcia integrujące zespoły klasowe, zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, konsultacje, porady o charakterze terapeutycznym, organizowane są cykliczne spotkania profilaktyczne z pedagogiem i psychologiem, ze strażą miejską i policją, szkoła współpracuje ściśle z poradnią psychologiczno – pedagogiczną pod kątem bezpieczeństwa psychicznego dzieci i rozwiązywania problemów emocjonalnych i rodzinnych; ✓ Specjaliści organizują zajęcia niwelujące poziom agresji w szkole. Szczególną opieką objęte są dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Współpraca nauczycieli z uczniami	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Większość dzieci deklaruje ogólnie pozytywne relacje z nauczycielami, oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu; ✓ Uczniowie, nauczyciele i rodzice współpracują przy tworzeniu przestrzeni, w której wspólnie ustalają normy i wartości. ✓ Nauczyciele stosują w pracy metody aktywne.
Współpraca z rodzicami	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rodzice współorganizują imprezy i uroczystości szkolne, konkursy. ✓ Występują z inicjatywą różnych form nagradzania uczniów, przeważająca liczba rodziców uważa, że w szkole jest bezpiecznie, że dzieci są akceptowane.
Współpraca z realizatorami zewnętrznymi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ PPP nr 21, Policja, Straż Miejska, Ośrodek Pomocy Społecznej, Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Sportu i Rekreacji, Kuratorzy Sądowi.
Szkoła w środowisku	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Szkoła cieszy się pozytywną opinią w środowisku – bierze udział w projektach dzielnicowych. Uczestniczy w akcjach o charakterze patriotycznym, obywatelskim, charytatywnym. ✓ Organizuje wycieczki historyczne, krajoznawcze, muzealne, włącza się w lokalne i ogólnopolskie akcje społeczne.

Na podstawie diagnozy wyłoniono następujące problemy.

PROBLEMY	
Problemy dotyczące zagrożenia dla dojrzewania fizycznego	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bierne formy spędzania czasu wolnego: internet, gry komputerowe, telewizja. ✓ Niewystarczająca wiedza dzieci na temat zdrowego odżywiania.
Problemy dotyczące zagrożenia dla procesu dojrzewania emocjonalnego	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zacieranie granic – uczniowie częściej słyszą o prawach, a nie odpowiedzialności i obowiązkach; ✓ Oglądanie nieodpowiednich filmów i gier często przeznaczonych dla osób dorosłych; ✓ Skupienie na sobie – ja jestem najważniejszy; ✓ Mała ilość czasu przeznaczona na spotkania z rówieśnikami po lekcjach; ✓ Niska odporność na stres; ✓ Negatywne relacje ze znaczącymi osobami dorosłymi; ✓ Różne formy agresywnego zachowania, często słowne; ✓ Niska samoocena niektórych dzieci; ✓ Brak kultury osobistej używanie wulgaryzmów; ✓ Lekceważenie nauki, niepowodzenia w nauce szkolnej i związany z tym faktem brak wiary we własne siły; ✓ Zaburzenia psychiczne; ✓ Zaburzenia zachowania; ✓ Duża liczba dzieci z deficytami rozwojowymi, trudnościami w nauce; ✓ Niewielka liczba dzieci, które są izolowane.
Zagrożenia dla procesu dojrzewania społecznego	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Przenoszenie do świata dzieci zjawisk typowych dla świata młodzieży lub dorosłych (stroje, pieniądze, kult zgrabnej sylwetki); ✓ Wychowywanie dzieci w dysfunkcyjnych rodzinach; ✓ Zagrożenia współczesnego świata: cyberprzemoc, pedofilia, natrętna reklama; ✓ Uzależnienie od gier komputerowych i fonoholizm; ✓ Problemy adaptacyjne w nowym środowisku; ✓ Wyalienowanie; ✓ Wykluczenie niektórych uczniów cudzoziemskich.
Problemy zgłaszane przez nauczycieli	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Instrumentalne traktowanie nauczycieli przez niektórych rodziców; ✓ Brak dbałości o środowisko szkoły;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Duża ilość czasu spędzana przez dzieci w świetlicy; ✓ Duża grupa dzieci z nadpobudliwością psychoruchową i brakiem koncentracji uwagi; ✓ Trudność w poradzeniu sobie z zachowaniami rodziców – roszczeniowych, krytykujących, kontrolujących; ✓ Trudność w utrzymaniu dyscypliny podczas lekcji; ✓ Brak szacunku dla nauczycieli oraz pracowników szkoły; ✓ Trudność z poradzeniem sobie z dziećmi prezentującymi zachowania opozycyjno – buntownicze; ✓ Agresja werbalna i fizyczna kierowana w stronę nauczycieli; ✓ Częste nieprzygotowania dzieci do lekcji oraz nagminne spóźnianie; ✓ Uczniowie nie potrafią wskazać autorytetów; ✓ Mała integracja uczniów cudzoziemskich ze środowiskiem szkolnym; ✓ Bariera językowa z uczniami cudzoziemskimi.
Problemy zgłaszane przez rodziców	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niereagowanie niektórych nauczycieli na zachowania agresywne; ✓ Rodzice oczekują zdecydowanej i jednoznacznej postawy nauczycieli i dyrekcji w piętnowaniu, karaniu uczniów łamiących w rażący sposób ogólnie przyjęte zasady; ✓ Wnioskują o więcej lekcji psychoedukacyjnych na temat emocji i radzenia sobie ze stresem, oraz w sytuacjach trudnych i kryzysowych; ✓ W klasach starszych zwiększyć ilość lekcji na temat uzależnień i depresji.

Główne kierunki działań na poszczególnych etapach edukacyjnych

I ETAP EDUKACYJNY – KLASY I-III

Obszar działań wychowawczych	Zadania do realizacji
Sfera fizyczna – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; ✓ zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; ✓ przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym; ✓ kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; ✓ rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; ✓ kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo – skutkowego; ✓ uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; ✓ kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
Sfera psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych; ✓ kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimedów;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach; ✓ przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym; ✓ kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.
<p>Strefa społeczna – budowanie relacji i kształtowanie postaw społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych; ✓ rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń; ✓ kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł; ✓ kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; ✓ przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; ✓ zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju; ✓ rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.
<p>Strefa aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorów zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzianą się; ✓ kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła; ✓ kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność; ✓ kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci; ✓ kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji; ✓ inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; ✓ przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów; ✓ przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań; ✓ wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną; ✓ kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji; ✓ kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania;

✓ kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.

II ETAP EDUKACYJNY – KLASY IV-VIII

Obszar działań wychowawczych	Zadania do realizacji klasa IV
Sfera fizyczna – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu; ✓ Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania; ✓ Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie; ✓ Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny; ✓ Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.
Sfera psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów; ✓ Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję; ✓ Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych; ✓ Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych; ✓ Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.
Strefa społeczna – budowanie relacji i kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania; ✓ Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb; ✓ Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi; ✓ Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób; ✓ Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji; ✓ Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.
Strefa aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorów zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka; ✓ Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania; ✓ Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia; ✓ Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.

Obszar działań wychowawczych	Zadania do realizacji klasa V
Sfera fizyczna – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywią; ✓ Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.
Sfera psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji; ✓ Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania; ✓ Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań; ✓ Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania; ✓ Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i internetu.
Strefa społeczna – budowanie relacji i kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy; ✓ Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat); ✓ Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota); ✓ Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę; ✓ Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.
Strefa aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorów zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów; ✓ Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw; ✓ Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji; ✓ Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.

Obszar działań wychowawczych	Zadania do realizacji klasa VI
Sfera fizyczna – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości; ✓ Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron; ✓ Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia, jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.
Sfera psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach; ✓ Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku; ✓ Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi; ✓ Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych; ✓ Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.

Strefa społeczna – budowanie relacji i kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu; ✓ Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat); ✓ Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów; ✓ Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka; ✓ Rozwijanie samorządności.
Strefa aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorów zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności; ✓ Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie; ✓ Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które na nie wpływają; ✓ Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.

Obszar działań wychowawczych	Zadania do realizacji klasa VII
Sfera fizyczna – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje; ✓ Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów; ✓ Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań; ✓ Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału; ✓ Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.
Sfera psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie; ✓ Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich; ✓ Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym; ✓ Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków; ✓ Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?
Strefa społeczna – budowanie relacji i kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron; ✓ Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności; ✓ Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).
Strefa aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorów zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego; ✓ Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności; ✓ Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość;

	✓ Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.
--	--

Obszar działań wychowawczych	Zadania do realizacji klasa VIII
Sfera fizyczna – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązanie charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością; ✓ Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych; ✓ Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności; ✓ Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości; ✓ Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka, jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.
Sfera psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych; ✓ Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów; ✓ Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy; ✓ Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu; ✓ Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.
Strefa społeczna – budowanie relacji i kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron; ✓ Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji; ✓ Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie, jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa
Strefa aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorów zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu; ✓ Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności; ✓ Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości

5. Katalog wartości szczególnie istotnych w procesie wychowania

Wartości uniwersalne:

- ✓ *PRAWDA*
- ✓ *PIĘKNO*
- ✓ *PATRIOTYZM I POCZUCIE WSPÓLNOTY LOKALNEJ*
- ✓ *CZYSTOŚĆ JĘZYKA POLSKIEGO, KULTURA SŁOWA*
- ✓ *SAMODZIELNOŚĆ I PRACA NAD SOBĄ*
- ✓ *RZETELNA PRACA*
- ✓ *WRAŻLIWOŚĆ NA KRZYWDĘ INNYCH*

Wartości szczególnie istotne dla indywidualnego rozwoju ucznia:

- ✓ Kształtowanie i wzmacnianie pozytywnego i realnego poczucia własnej wartości.
- ✓ Poznanie swoich mocnych stron, dostrzeganie i docenianie własnych sukcesów i kształtowanie pozytywnego myślenia o samym sobie.
- ✓ Inicjatywa i radzenie sobie z przeszkodami – myślenie koncepcyjne i analityczne.
- ✓ Rozwijanie samodzielności, niezależności i odpowiedzialności.
- ✓ Kształtowanie zdolności do samooceny i samokontroli.
- ✓ Rozwijanie wyobraźni, budzenie wrażliwości estetycznej.
- ✓ Gotowość do ciągłego dokształcania się, podnoszenia swoich kwalifikacji.
- ✓ Rozwijanie troski o własne zdrowie, sprawność fizyczną i dobrą kondycję psychiczną.
- ✓ Poznanie własnego środowiska i odczuwanie radości w obcowaniu z przyrodą.
- ✓ Efektywne zarządzanie własnym czasem.

Wartości szczególnie istotne dla prawidłowego funkcjonowania w grupie (społeczności szkolnej):

- ✓ Rozwijanie wzajemnego szacunku.
- ✓ Umiejętność pracy w zespole.
- ✓ Kształtowanie osobowości otwartej na potrzeby oraz uczucia drugiego człowieka.
- ✓ Rozumienie i akceptacja uczuć innych ludzi.
- ✓ Przewidywanie konsekwencji własnego postępowania, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji.
- ✓ Przestrzeganie zasad kulturalnego zachowania.
- ✓ Rozwijanie poczucia wspólnoty grupowej i podejmowanie wspólnych decyzji.
- ✓ Dbanie o przyjazną atmosferę w klasie, kultywowanie tradycji, zwyczajów i świąt klasowych, organizowanie imprez okolicznościowych integrujących uczniów i nauczycieli.

6. Zadania nauczyciela wychowawcy

- ✓ Prowadzenie działań wspomagających wszechstronny rozwój ucznia.
- ✓ Kształtowanie dobrej atmosfery w pracy zespołu klasowego.

- ✓ Współdziałanie ze wszystkimi nauczycielami i koordynowanie ich działań wychowawczych.
- ✓ Utrzymywanie ścisłej współpracy z rodzicami i wspieranie ich w procesie wychowawczym.
- ✓ Kreowanie sytuacji, w których dziecko aktywnie rozwija wszystkie sfery swej osobowości.

7. Współpraca rodziców ze szkołą

Pierwotne i największe prawa do wychowania swoich dzieci posiadają rodzice. Nauczyciele jedynie wspierają rodziców w dziele wychowania. Kierunek działalności wychowawczej w szkole nie może być sprzeczny z wolą i przekonaniem rodziców. Rodzice współdziałają ze szkołą za pośrednictwem Rady Rodziców i klasowych rad rodziców.

Rodzice, jako członkowie społeczności szkolnej, biorą udział w wychowawczych zadaniach szkoły poprzez następujące działania:

- ✓ współtworzenie programu wychowawczo - profilaktycznego;
- ✓ uczestniczenie w zebraniach;
- ✓ udział w szkolnych spotkaniach poświęconych zagadnieniom wychowawczym (rodzice mogą proponować formy spotkań i osoby prowadzące);
- ✓ uczciwe i rzetelne informowanie wychowawców o stanie zdrowia dziecka i przyczynach jego nieobecności na zajęciach;
- ✓ udział, w charakterze opiekuna, w wycieczkach szkolnych i imprezach organizowanych przez szkołę;
- ✓ indywidualne konsultacje z wychowawcami i nauczycielami;
- ✓ utrzymywanie systematycznego kontaktu z wychowawcą, w celu uzyskiwania rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego zachowania, postępów w nauce i przyczyn trudności w szkole;
- ✓ ponoszenie odpowiedzialności materialnej za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane w szkole przez własne dzieci.

8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Środowisko odgrywa szczególną rolę w rozwoju osobowości ucznia. Pomocne jest w kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych i przygotowaniu wychowanków do właściwych wyborów życiowych. Aby właściwie wprowadzić uczniów w role społeczne szkoła współpracuje z następującymi instytucjami i organizacjami społecznymi.

Władze lokalne

- ✓ udział w akcjach typu sprzątanie świata, zbiórka surowców wtórnych;
- ✓ organizacja festynów, spotkań okolicznościowych, wycieczek;
- ✓ zapoznanie uczniów z pracą różnych instytucji;
- ✓ nawiązywanie kontaktów z władzami poprzez spotkania z nauczycielami, uczniami z okazji np. uroczystości szkolnych;

Wymiar sprawiedliwości (sąd, kurator, Policja, Straż Miejska)

- ✓ współpraca z kuratorem sądowym w sprawach uczniów objętych tym środkiem wychowawczym;
- ✓ udział w zajęciach prowadzonych przez policję na temat bezpieczeństwa ruchu drogowego, przeciwdziałania agresji i przestępczości;

Placówki kulturalne i oświatowe (BOK, muzea, Biblioteka Publiczna, Państwowa Szkoła Muzyczna i inne)

- ✓ uczestnictwo w spektaklach teatralnych, lekcjach muzealnych, audycjach umuzykalniających;
- ✓ udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno – oświatowe;
- ✓ wyjścia do kina;
- ✓ lekcje biblioteczne;

Placówki oświatowo- opiekuńcze

(Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Poradnia Uzależnień, Ośrodek Pomocy Społecznej)

- ✓ pomoc uczniom przejawiającym trudności w nauce i zachowaniu;
- ✓ pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych patologią społeczną;
- ✓ udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej;

9. Aktywności o charakterze wychowawczym i kulturalnym

DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI
Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego „Dzień Kropki” „Akademia Bezpiecznego Puchatka” - program Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania „Razem w Klasie” - program	Wrzesień
Ślubowanie i pasowanie na ucznia klasy pierwszej Dzień Komisji Edukacji Narodowej Zawiszacy- roznosiciele radości- 79. rocznica powstania warszawskiego. Spotkanie z kombatantem Dbanie o miejsca pamięci Wybory do Młodzieżowej Rady Dzielnicy „Dzień Dyni”	Październik
Narodowe Święto Niepodległości - Kocham wolność „Tydzień Zdrowego Jedzenia” Dzień Praw Dziecka	Listopad

Pierwsza Pomoc Przedmedyczna Dyskoteka andrzejkowa kl. 4-8	
„Mikołajki” Przedświąteczne spotkania klasowe Kiermasz świąteczny	Grudzień
Tydzień dobrych manier „Dzień Dziwaka” Bal Karnawałowy	Styczeń
„Dzień Bezpiecznego Internetu” „Dzień Przyjaźni” „Dzień Języka Ojczystego” Dyskoteka Walentynowa kl. 4-8	Luty
Pierwszy Dzień Wiosny Dzień z matematyką Kiermasz wielkanocny	Marzec
Szkolny Tydzień Ekologiczny Katyń – Requiem Aeterna- Tydzień różnorodności Święto książki Tydzień Profilaktyki	Kwiecień
Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja Uśmiechnij się! Jesteś w Warszawie! Tydzień Europejski Odkrywamy talenty „Dzień Bez Plecaka” Karta rowerowa, Rowerowy Maj	Maj
„Dzień Dziecka” - „Dzień Sportu” Uroczyste zakończenie roku szkolnego	Czerwiec

10. Szkolny system zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów

Rodzaj zajęć	Cele wychowawcze
Koło teatralne	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozwijanie i pogłębianie zainteresowań poetyckich i teatralnych; ✓ umożliwienie wyrażania emocji i różnych stanów psychicznych poprzez sztukę teatralną; ✓ możliwość samorealizacji; ✓ uwrażliwienie na dzieło literackie i jego odbiór;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozwijanie umiejętności prezentowania własnych osiągnięć.
Koła matematyczne	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozbudzanie i kształtowanie zainteresowań uczniów; ✓ poszerzenie wiedzy uczniów poza zakres przewidziany w programie nauczania; ✓ ukazanie możliwości posługiwania się różnymi środkami informacji; ✓ umiejętność posługiwania się technikami informatycznymi; ✓ rozwiązywanie problemów przy użyciu technik informatycznych; ✓ poszukiwanie informacji za pomocą komputera; ✓ samodzielność w rozwiązywaniu trudnych problemów; ✓ dążenie do samodoskonalenia się w związku z szybko rozwijającą się techniką;
Zespół wokalny-instrumentalny – „Wiolinki”, „Koło gitarowe”.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtowanie zainteresowań i zamiłowań muzycznych; ✓ rozwijanie zdolności oraz wrażliwości na muzykę; ✓ poszanowanie dorobku kultury muzycznej; ✓ przygotowanie uczniów do udziału w uroczystościach szkolnych.
Koła przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> ✓ budzenie wrażliwości na piękno przyrody ✓ rozwijanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego w swoim otoczeniu ✓ określenie bliższych i dalszych skutków niewłaściwego postępowania człowieka względem przyrody ✓ rozwijanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska ✓ pobudzanie młodzieży do samodzielnego działania na rzecz środowiska
Koła humanistyczne	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozwijanie i pogłębianie zainteresowań poetyckich i teatralnych; ✓ umożliwienie wyrażania emocji i różnych stanów psychicznych poprzez sztukę teatralną; ✓ możliwość samorealizacji;
Koła językowe	<ul style="list-style-type: none"> ✓ popularyzacja języka angielskiego i hiszpańskiego w szkole i motywowanie do jego nauki; ✓ rozwijanie zdolności i zainteresowań uczniów językiem obcym, ✓ kształtowanie u dzieci poczucia własnej wartości poprzez udział w zabawach językiem obcym; ✓ wyrównanie braków i poprawa kompetencji językowych w zakresie mówienia, pisania, czytania i słuchania; ✓ poznanie nowych struktur leksykalnych i gramatycznych i ich stosowanie; ✓ rozszerzanie słownictwa poznawanego na lekcjach ; ✓ przygotowanie uczniów do skutecznego używania języka angielskiego i hiszpańskiego w codziennych sytuacjach.
Koła artystyczne	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtowanie zainteresowań i zamiłowań plastycznych; ✓ rozwijanie zdolności oraz wrażliwości na sztukę; ✓ poszanowanie dorobku kultury malarskiej; ✓ przygotowanie uczniów do udziału w konkursach; ✓ doskonalenie warsztatu w zakresie malarstwa, grafiki, rysunku; ✓ kształtowanie kreatywnej postawy wobec otoczenia ✓ śmiałość w wypowiedaniu się własną formą artystyczną; ✓ kształcenie kultury żywego słowa; ✓ rozwijanie wyobraźni.

Koło Varsavianistyczne	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozbudzanie ciekawości poznawczej; ✓ poznawanie historii Warszawy; ✓ zainteresowanie uczniów życiem kulturalnym, sztuką oraz architekturą Warszawy.
------------------------	---

Inne formy zajęć pozalekcyjnych mogą powstawać w miarę potrzeb uczniów i możliwości finansowych szkoły.

11. Organizacja pomocy w sytuacjach zagrożenia

SYTUACJE ZAGROŻENIA	FORMY POMOCY WYCHOWAWCZEJ
Niedostatek ekonomiczny	<ul style="list-style-type: none"> ✓ współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, zbiórka odzieży; ✓ zwolnienia ze składek ubezpieczeniowych; ✓ zorganizowanie dożywiania; ✓ pomoc w zakupie wyposażenia ucznia; ✓ dofinansowanie do wycieczek, wyjazdów do kina, teatru, muzeum.
Patologia rodziny i uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> ✓ profilaktyka uzależnień na lekcjach wychowawczych (programy profilaktyczne , filmy...); ✓ współpraca ze Stowarzyszeniem „Niebieska linia”, Strażą Miejską; ✓ współpraca z Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną; ✓ obserwacja i każdorazowe udzielanie pomocy.
Problemy w nauce	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zajęcia wyrównawcze; ✓ pomoc wewnątrzklasowa (koleżeńska); ✓ pomoc ze strony nauczycieli przedmiotu; ✓ współpraca z Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną; ✓ programy wyrównawcze.

12. Metody, formy, techniki realizacji celów wychowawczych

- ✓ Psychodramy
- ✓ Krąg uczuć
- ✓ Rysunki
- ✓ Piosenki
- ✓ Scenki rodzajowe
- ✓ Przystawienia kukielkowe
- ✓ Dyskusja klasowa
- ✓ Burza mózgów
- ✓ Niedokończone zdania
- ✓ Gry i zabawy
- ✓ Wycieczki
- ✓ Praca w małych grupach

- ✓ Kącik samotności
- ✓ Praca w zespołach klasowych
- ✓ Praca w zespołach zadaniowych
- ✓ Praca indywidualna

13. Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego

1. Sfera fizyczna – edukacja zdrowotna

Szkoła podstawowa/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia; ✓ ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka; ✓ posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwania o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; ✓ posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; ✓ reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; ✓ wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze; ✓ przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; ✓ ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet; ✓ ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka.
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> ✓ w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> ✓ analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; ✓ uzasadnia konieczność ochrony przyrody; ✓ opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;

Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; ✓ opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; ✓ opisuje zasady zdrowego odżywiania; ✓ przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; ✓ przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; ✓ omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; ✓ wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; ✓ omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; ✓ wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; ✓ wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; ✓ doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; ✓ poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się;
Technika	<ul style="list-style-type: none"> ✓ przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; ✓ kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ✓ radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;

2. Sfera społeczna – budowanie relacji, kształtowanie postaw społecznych

Szkoła podstawowa/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> ✓ identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach; ✓ przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad; ✓ współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię; ✓ dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory; ✓ dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności; ✓ odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo; ✓ ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym; ✓ uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu; ✓ wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie; ✓ wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego; ✓ naśladuje i przyjmuje, jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł; ✓ przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny; ✓ identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów; ✓ bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; ✓ projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> ✓ prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę; ✓ pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; ✓ wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; ✓ wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; ✓ omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiernej płci; ✓ identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; ✓ wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; ✓ wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; ✓ współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię; ✓ motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze);

Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego; ✓ doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole;
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ✓ radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;

3. Sfera aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorców zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości

Szkoła podstawowa/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne; ✓ szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach; ✓ określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania; ✓ odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób; ✓ odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania;
Język polski	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym; ✓ rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami; ✓ kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej; ✓ rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych; ✓ rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości; ✓ rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania; ✓ rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej; ✓ kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> ✓ prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;
Historia	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje;
Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; ✓ zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej; ✓ zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; ✓ uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); ✓ angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; ✓ uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; ✓ stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;
Plastyka	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej); ✓ zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu;
Geografia	<ul style="list-style-type: none"> ✓ łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości; ✓ przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania; ✓ rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej; ✓ ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej);

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią; ✓ rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno- -kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski; ✓ przelamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; ✓ postępuje etycznie w pracy z informacjami;

4. Sfera psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych

Szkoła podstawowa/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu; ✓ rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego; ✓ stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku; ✓ ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach; ✓ stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety; ✓ rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet; ✓ przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; ✓ uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej; ✓ wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich; ✓ stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami; ✓ ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich;
Technika	<ul style="list-style-type: none"> ✓ przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego; ✓ analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia);
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ✓ świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;

14. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ” W KLASIE PIERWSZEJ

Cel wychowawczy	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
Poznajemy siebie i swoich kolegów czyli poznajemy grupę rówieśniczą.	Poznajmy się	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkanie zapoznawcze 2. Autoprezentacja prowadzących 3. Autoprezentacja dzieci (słowna, rysunkowa) 	wychowawca	Uczeń ma poczucie przynależności do klasy.

	Jesteś członkiem rodziny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moja rodzina (wykonanie książeczki o rodzinie) 2. Omówienie książeczki o rodzinie 3. Każdy w rodzinie ma swoje obowiązki 	wychowawca rodzice	<p>Uczeń realizuje potrzebę działania w grupie klasowej.</p> <p>Współtworzy i respektuje normy klasowe.</p>
	Razem uczymy się, razem bawimy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jesteśmy klasą 2. To są moi przyjaciele. 3. Poznajemy normy, reguły, zasady 	wychowawca	<p>Uczy się odpowiedzialności za działanie i wizerunek grupy.</p>
	Nasze uczucie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznajemy i nazywamy uczucia. 4. Wyrażamy uczucia mimiką 5. Wyrażamy uczucie w zachowaniu 6. Zwracamy uwagę na uczucia innych ludzi 7. Uczymy się rozumieć uczucia innych ludzi 		<p>Zna zasady bezpiecznego poruszania się po szkole i jej najbliższej okolicy.</p>
	Podobieństwa i różnice między ludźmi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Każdy z nas wygląda inaczej 2. Różnimy się między sobą 3. Ludzie różnią się między sobą nie tylko wyglądem 4. Jak można mnie rozpoznać? 5. Moja twarz jest niepowtarzalna 6. Jesteśmy podobni i różni w swoich upodobaniach 		
	Dbamy o zdrowie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co mogę zrobić aby być silnym i zdrowym? 2. Zwracamy uwagę na to, co wkładamy do ust. 3. Rozpoznajemy substancja trujące 4. Jak się zachować? 	wychowawca	

**15. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
W KLASIE DRUGIEJ**

Cel wychowawczy	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
-----------------	---------------------------	---------------------------------	-------------------	---

<p>Uczeń zna normy dobrego zachowania i na nich opiera swoje działania w grupie.</p>	<p>Postrzeganie siebie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jesteśmy podobni. 2. To właśnie JA. 3. „Książeczka o mnie”. 4. Jesteśmy niepowtarzalni. 5. Omówienie „Książeczki o mnie” 6. Moje sukcesy. 7. Kiedy czuję się ważny. 	<p>wychowawca</p>	<p>Uczeń zna normy dobrego zachowania i według nich postępuje.</p> <p>Szanuje dorosłych i rówieśników</p> <p>Próbuje samodzielnie rozwiązywać problemy.</p> <p>Potrafi współpracować w grupie w pracy i zabawie.</p> <p>Zna symbole narodowe, wie jak się wobec nich zachować.</p>
	<p>Nasze uczucia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeżywamy różne uczucia. 2. Możemy radzić sobie. 3. Czasami się kłócimy. 4. Dokuczanie. 5. Skarżenie. 6. Mój „dobry dzień”. 7. Mój „zły dzień”. 8. Czasami czujemy się odrzuceni. 		
	<p>Jesteśmy członkami grupy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W rodzinie wzajemnie sobie pomagamy. 2. Rodzina, z której pochodzę. 3. Jesteśmy klasą. 		
	<p>Dbamy o swoje zdrowie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dbamy o swoje zdrowie. 2. Dobre i złe samopoczucie. 3. Jestem chory. 4. Sposoby dbania o swoje zdrowie. 		

**16. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
W KLASIE TRZECIEJ**

Cel wychowawczy	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
Dziecko umie zachować się w sytuacjach trudnych	Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co mi się zdarzyło miłego. 2. Są rzeczy, które robię bardzo dobrze. 3. Co się ze mną dzieje, gdy przeżywam różne uczucia. „Książeczka uczuć” 4. Omówienie książeczki uczuć. 5. TAK, potrafię... 6. Mogę wpływać na swoje samopoczucie. 7. Czasami jesteśmy zazdrośni. 8. Różne sposoby wyrażania swoich uczuć. 	wychowawca	<p>Uczeń zna i rozumie pojęcia: prawo, obowiązek, tolerancja, godność.</p> <p>Dostrzega różnice między ludźmi i akceptuje je.</p> <p>Rozróżnia dobro i zło w sytuacjach codziennych</p>
	Jesteśmy członkami grupy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Popelniamy błędy. 2. Moja rodzina. 3. Wszyscy tworzymy klasę. 4. Układanie klasowego puzzla. 5. Jak pomagamy innym. 6. Inne osoby mogą mi pomóc. 7. Moi przyjaciele „Książeczka o przyjaciółach”. 		
	Dbamy o swoje zdrowie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznajemy równowagę swojego ciała. 2. Poznajemy ruch swojego ciała. 3. Gdyby moje ciało mogło mówić. 4. Dbamy o swoje ciało. 5. Jak używać lekarstw. 		

**17. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
DLA KLASY CZWARTEJ**

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
I. Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć	Własna tożsamość i niepowtarzalność. Pozytywna samoocena. Poczucie własnej wartości.	<ol style="list-style-type: none"> Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć. Jaki jestem? Doceniam innych a inni doceniają mnie. Moje sukcesy. 	wychowawca	<p>Uczeń akceptuje i lubi samego siebie, ma poczucie własnej wartości, sukcesów i mocnych stron. Uczeń rozpoznaje, wyraża, rozumie i akceptuje własne i cudze uczucia. Uczeń w atmosferze akceptacji buduje obraz otaczającego świata. Uczeń podejmuje działania w samodzielnym rozwiązywaniu pojawiających się problemów i w konstruktywny sposób radzi sobie w trudnych sytuacjach.</p>
	Uczucia i emocje – rozpoznawanie, wyrażanie, rozumienie i akceptowanie własnych i cudzych uczuć.	<ol style="list-style-type: none"> Skąd wiemy, że przeżywamy uczucia i emocje? Dlaczego emocje są tak ważne? Wewnętrzne ja – zewnętrzne ja. Kiedy jest mi smutno? Możemy wpływać na swój nastrój. Trudne uczucia – złość. Jak możemy radzić sobie ze złością? 	wychowawca rodzice	
	Wprowadzenie do zajęć.	<ol style="list-style-type: none"> Wzajemne poznanie się – autoprezentacja prowadzących i autoprezentacja dzieci. Zaprezentowanie treści programu. 	wychowawca	
II. Uczestnictwo w grupie	Znaczenie podobieństw i różnic między ludźmi.	<ol style="list-style-type: none"> Ludzie różnią się między sobą i dzięki temu są wyjątkowi. 	wychowawca	<p>Uczeń dostrzega podobieństwo i różnicę między ludźmi i szanuje odmienny sposób życia innych. Uczeń ma umiejętność obcowania z innymi, dostrzega, jak wiele może dać innym i jak wiele od innych otrzymać. Ma poczucie przynależności do grupy (rodzina, koledzy, przyjaciele) i respektuje reguły współżycia. Potrafi znaleźć najlepszy sposób zachowania w przypadku przemocy i agresji zdarzającej się w szkole, klasie i środowisku.</p>
	Zjawisko odrzucania przez grupę.	<ol style="list-style-type: none"> Jak można pomóc tym, którzy czują się odrzuceni? 		
	Radzenie sobie z przemocą i agresją.	<ol style="list-style-type: none"> Jak radzić sobie z przemocą i agresją? 		
	Samopoczucie w nowej sytuacji szkolnej (pójście do IV klasy).	<ol style="list-style-type: none"> Jak Sobie radzę w IV klasie? 		

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
III. Rozwiązywanie problemów	Uświadomienie potrzeby rozważania i sprawdzania konsekwencji swoich decyzji.	1. Czasami podejmujemy ryzykowne decyzje.	wychowawca	Uczeń wie z jakimi uczuciami i doświadczeniami wiąże się przejście do czwartej klasy. Uczeń potrafi skutecznie, zdecydowanie odmówić w sytuacji zagrażającej jego zdrowiu i bezpieczeństwu. Uczeń potrafi określić konsekwencje wyborów, szuka dla nich alternatyw. Uczeń dostrzega różnicę pomiędzy decyzjami, które można później zmienić i decyzjami, których zmienić już się nie da.
	Uświadomienie możliwości zmiany decyzji.	1. Czasami zmieniamy swoje decyzje.		
	Uczenie odmawiania w ryzykownych sytuacjach.	1. Uczymy się odmawiać.		

**18. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
DLA KLASY PIĄTEJ**

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
I. Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć	Poczucie własnej wartości – mocne strony, własna wyjątkowość.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kim jestem ? 2. Moje mocne strony. 	wychowawca	<p>Uczeń ma świadomość swojej wyjątkowości i tego, że każdy jest odrębną, jedyną w swoim rodzaju osobą. Dostrzega swoje mocne strony. Przewiduje jakie skutki niesie obniżanie czyjejs wartości. Uczeń wykorzystuje sposoby radzenia sobie z negatywnym myśleniem na swój temat. Dostrzega osoby, które czują się samotne i pomaga tym osobom. Rozpoznaje i nazywa uczucia: strachu, złości i potrafi je opanować, radzić sobie z nimi.</p>
	Skutki obniżania czyjegoś poczucia wartości.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umniejszanie wartości. 	wychowawca	
	Przeżywanie i wyrażanie trudnych uczuć.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak sobie radzić z negatywnym myśleniem ? 2. Kiedy czuję się samotny. 3. Jak radzić sobie ze strachem ? 4. Opanowywanie złości. 	wychowawca	
	Potrzeby – ich zaspokajanie. Odróżnianie potrzeb od zachcianek.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Potrzeby a zachowania. 2. Potrzeby i zachcianki. 	wychowawca	
II. Uczestnictwo w grupie	Rola grupy i jej wpływ na jednostkę.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grupy, do których należymy. 	wychowawca	<p>Uczeń ma poczucie przynależności do grupy – rodziny, kolegów, przyjaciół – postępuje zgodnie z regułami współżycia. Uczeń buduje udane relacje z innymi, szuka możliwości emocjonalnego wsparcia. Uczeń stara się rozumieć lepiej innych ludzi, tak aby uniknąć pochopnych opinii i decyzji.</p>
	Znaczenie rodziny i rozumienie zjawisk w niej zachodzących.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moja rodzina. 2. Portret mojej rodziny. 3. Moje miejsce w rodzinie. 4. Rodziny są różne. 		
	Przyjaźń i rozumienie innych ludzi.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moje przyjaźnie. 2. Kiedy przyjaźń się rozpada. 3. Jak lepiej rozumieć innych ludzi ? 		
	Współdziałanie w grupie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczymy się współdziałania. 2. Reguły sprzyjające współpracy. 		

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
III. Rozwiązywanie problemów	Podejmowanie decyzji.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ważne umiejętności przy podejmowaniu decyzji. 2. Zdarza się nam podejmować ryzykowne decyzje. 	wychowawca	Uczeń potrafi samodzielnie rozwiązać problem.
	Rozwiązywanie problemów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Metody rozwiązywania problemu klasowego. 2. Rozwiązywanie problemów – inne strategie. 		Potrafi analizować sytuacje oraz przewidywać to, co może mu pomóc, a co przeszkodzić w osiągnięciu celu.

**19. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
DLA KLASY SZÓSTEJ**

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
I. Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć	Świadomość swoich mocnych stron i korzyści płynące z pozytywnej samooceny.	1. Dobre myślenie o sobie. 2. Znaczenie pozytywnej samooceny – „Moje punkty oparcia”. 3. Moje problemy.	wychowawca	Uczeń ma świadomość, co jest wewnętrznym oparciem (mocną stroną). Uczeń potrafi radzić sobie ze swoimi problemami. Uczeń rozpoznaje trudne uczucia, szuka skutecznych sposobów ich wyrażania, radzi sobie z uczuciem wstydu i złości. Uczeń ma świadomość zmian, którym podlega w ciągu swojego życia. Uczeń potrafi planować swoją przyszłość i ma świadomość drogi, jaką musi przebyć, aby je zrealizować.
	Problematyka uczuć i emocji – związek uczuć z zachowaniem.	1. Uczucia i reakcje organizmu. 2. Myśli, uczucia, zachowania. 3. Trudne uczucia i ich wyrażanie.		
	Radzenie sobie z trudnymi uczuciami (wstydem, złością).	1. Jak radzić sobie ze wstydem ? 2. Co robisz ze swoją złością ?		
	Dorastanie i rozwój.	1. Jak się zmieniamy? 2. Jakim człowiekiem chcę być ?		
II. Uczestnictwo w grupie	Wpływ grupy na postawy i zachowania jej członków.	1. Jak rozumieć, co przeżywają inni ? 2. Jak inni wpływają na nas ?	wychowawca	Uczeń zna i stosuje empatię. Uczeń wie, jaki wpływ na jego postawy i zachowania ma grupa, do której należy, potrafi je kontrolować. Uczeń wykorzystuje różne sposoby pomagania rówieśnikom w trudnych sytuacjach. Uczeń rozpoznaje sposoby namawiania i potrafi umiejętnie odmówić.
	Przyjaźń i wzajemna pomoc.	1. Moje przyjaźnie. 2. Pomaganie innym.		
	Namawianie i umiejętność odmawiania	1. Różne sposoby namawiania. 2. Uczymy się odmawiać.		
III. Rozwiązywanie problemów	Podejmowanie decyzji.	1. Podejmujemy trudne decyzje.	wychowawca	Uczeń potrafi podjąć decyzję w sytuacjach dylematu moralnego. Uczeń wie co oznacza konflikt oraz potrafi zachować się w sytuacjach konfliktowych. Uczeń stosuje poznane strategie rozwiązywania konfliktów.
	Wpływ podobieństw i różnic na wzajemne kontakty.	1. Jak podobieństwa i różnice wpływają na nasze wzajemne kontakty ?		
	Konflikty i sposoby ich rozwiązywania.	1. Konflikty są częścią naszego życia. 2. Co warto wiedzieć o konfliktach ? 3. Sposoby rozwiązywania konfliktów.		

**20. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
DLA KLASY SIÓDMEJ**

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
I. Uczestnictwo w grupie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grupy, do których należymy. 2. Jak czuję się w mojej klasie? 3. Gdy nie jestem członkiem grupy. 4. Co dziewczęta i chłopcy myślą o sobie? 5. Jak sobie radzić z naciskami innych. 6. Zaufanie do innych. 7. Rozmowy, które mogą pomóc. 	wychowawca	<p>Uczeń zna i stosuje empatię. Uczeń wie, jaki wpływ na jego postawy i zachowania ma grupa, do której należy, potrafi je kontrolować. Uczeń wykorzystuje różne sposoby pomagania rówieśnikom w trudnych sytuacjach.</p> <p>Uczeń rozpoznaje sposoby namawiania i potrafi umiejętnie odmówić.</p>
II Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wewnętrzne ja – Zewnętrzne ja. 2. Jak ukrywamy swoje uczucia? 3. Co innego mówimy, a co innego robimy. 4. Jak wyrażamy swoją złość? 5. Dostrzeganie swoich mocnych stron. 6. Porozumiewanie się bez słów. 7. Sztuka słuchania. 8. Komunikat „ja”. 9. Jak radzić sobie z wewnętrznymi konfliktami? 	wychowawca	<p>Uczeń ma świadomość, co jest wewnętrznym oparciem (mocną stroną). Uczeń potrafi radzić sobie ze swoimi problemami. Uczeń rozpoznaje trudne uczucia, szuka skutecznych sposobów ich wyrażania, radzi sobie z uczuciem wstydu i złości. Uczeń ma świadomość zmian, którym podlega w ciągu swojego życia. Uczeń potrafi planować swoją przyszłość i ma świadomość drogi, jaką musi przebyć, aby je zrealizować.</p>
III. Rozwiązywanie problemów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nasze zachowania w sytuacjach konfliktowych. 2. Skutki konfliktów. 3. Przyczyny konfliktów. 4. Dwa spojrzenia na konflikt. 	wychowawca	<p>Uczeń potrafi podjąć decyzję w sytuacjach dylematu moralnego. Uczeń wie co oznacza konflikt oraz potrafi zachować się w sytuacjach konfliktowych. Uczeń stosuje poznane strategie rozwiązywania konfliktów.</p>

**21. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ JNACZEJ”
DLA KLASY ÓSMEJ**

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
I. Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nasze potrzeby. 2. Moje przyzwyczajenia. 3. Kiedy się złościimy. 4. Co robisz ze swoim wstydem. 5. Dlaczego warto czuć się pewnym siebie. 6. Co czyni nas dorosłymi. 7. Moje wartości. 8. Jak radzić sobie ze stresem. 	wychowawca	<p>Uczeń zna i stosuje empatię. Uczeń wie, jaki wpływ na jego postawy i zachowania ma grupa, do której należy, potrafi je kontrolować. Uczeń wykorzystuje różne sposoby pomagania rówieśnikom w trudnych sytuacjach.</p> <p>Uczeń rozpoznaje sposoby namawiania i potrafi umiejętnie odmówić.</p>
II Uczestnictwo w grupie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ludzie, którym ufam. 2. Dotrzymywanie słowa. 3. Co wpływa na nasze opinie o innych. 4. Jak stereotypy wpływają na nasze zachowanie. 5. Jak pozbywać się uprzedzeń wobec innych ludzi. 6. Ja i dorośli. 7. Krytyka i jej znaczenie. 8. Gdy wchodzimy do nowych grup. 	wychowawca	<p>Uczeń ma świadomość, co jest wewnętrznym oparciem (mocną stroną). Uczeń potrafi radzić sobie ze swoimi problemami. Uczeń rozpoznaje trudne uczucia, szuka skutecznych sposobów ich wyrażania, radzi sobie z uczuciem wstydu i złości. Uczeń ma świadomość zmian, którym podlega w ciągu swojego życia. Uczeń potrafi planować swoją przyszłość i ma świadomość drogi, jaką musi przebyć, aby je zrealizować.</p>
III. Rozwiązywanie problemów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwiązywanie konfliktów. 2. Co biorę pod uwagę przy podejmowaniu decyzji. 3. Podejmujemy trudne decyzje. 4. Jak rozwiązywać problemy. 5. Czego się nauczyłem/łam. 	wychowawca	<p>Uczeń potrafi podjąć decyzję w sytuacjach dylematu moralnego. Uczeń wie co oznacza konflikt oraz potrafi zachować się w sytuacjach konfliktowych. Uczeń stosuje poznane strategie rozwiązywania konfliktów.</p>

**22. DODATKOWY BLOK TEMATYCZNY PROGRAMU
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO „SPÓJRZ INACZEJ”**

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji*	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
IV. Dbanie o zdrowie i wiedza na temat uzależnień	Zdrowe życie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co to jest zdrowe życie ? 2. Podejmujemy decyzje dotyczące zdrowia. 3. Nasze potrzeby i sposoby ich zaspokajania. 	wychowawca pielęgniarka	<p>Uczeń zna wartości zdrowego stylu życia.</p> <p>Uczeń jest odpowiedzialny za własne zdrowie.</p> <p>Uczeń zna mechanizmy uzależnień oraz skutki działania na organizm używek – papierosów, narkotyków, lekarstw, alkoholu.</p>
	Wiedza o środkach uzależniających.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co wiemy o środkach zmieniających świadomość ? 2. Czemu ludzie sięgają po środki uzależniające ? 3. Mechanizm uzależnienia. 4. Dlaczego młodzi ludzie palą papierosy ? 5. Działanie nikotyny na nasze ciało. 6. Jak alkohol wpływa na nasz organizm ? 7. Dlaczego ludzie piją alkohol ? 8. Jak można uzależnić się od alkoholu ? 9. Uzależnienie od alkoholu wpływa na całą rodzinę. 10. Zasady brania lekarstw. 11. Co wiemy, a czego nie wiemy o narkotykach ? 12. Dlaczego ludzie biorą narkotyki ? 13. Używki a prawo i regulamin szkoły. 14. Jak pomóc, gdy ktoś ma kłopoty ? 		
	Reklama	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak działa reklama. 2. Jak korzystać z reklam ? 3. Siła reklamy. 4. Reklamy lekarstw i używek. 	wychowawca	

* Prowadzący realizując zagadnienia z bloku IV Dbanie o zdrowie i wiedza na temat uzależnień, wybiera tematykę w zależności od potrzeb i możliwości uczniów – około 7-8 zajęć w roku szkolnym.

23. PRZEWIDYWANE EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

SYLWETKA WYCHOWAWCZA ABSOLWENTA

1. Uczeń obserwuje własne zachowanie w różnych sytuacjach.
2. Ma świadomość swoich zalet i wad.
3. Rozumie potrzeby swoje i innych ludzi.
4. Rozumie potrzebę krytycznego podejścia do spotykanych wzorców.
5. Potrafi i chce się pozytywnie zaprezentować.
6. Uczeń potrafi rozpoznać w swoim otoczeniu pozytywne wzorce.
7. Uczeń ma motywację do podejmowania właściwych decyzji i dokonywania prawidłowych wyborów
8. Potrafi jasno i konstruktywnie formułować wypowiedzi.
9. Używa komunikaty JA jako zwrotu przedstawiającego odczucia nadawcy.
10. Potrafi bezpośrednio i otwarcie wyrazić swoje prośby, sądy i oczekiwania
11. Uczeń rozumie konieczność wyznaczania sobie celów i dąży do ich osiągnięcia.
12. Potrafi dokonywać samooceny i samokontroli.
13. Potrafi współdziałać z rówieśnikami i dorosłymi.
14. Okazuje szacunek i chętnie pomaga osobom potrzebującym.
15. Dostrzega potrzeby własne i innych.
16. Przyjmuje pomoc jako objaw koleżeństwa i stara się ją odwzajemnić.
17. Posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych.
18. Korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne.

24. EWALUACJA PROGRAMU

Ocena jakościowa i ilościowa programu wychowawczego przeprowadzana jest dwa razy w ciągu roku szkolnego - po pierwszym i drugim semestrze.

Informacje dotyczące oceny stopnia realizacji programu zawarte są w arkuszach klasyfikacyjnych poszczególnych oddziałów klasowych i znajdują się w dokumentacji szkoły.